

ΟΜΙΛΙΑ
ΣΕΒΑΣΜΙΩΤΑΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ
ΝΙΚΟΠΟΛΕΩΣ ΚΑΙ ΠΡΕΒΕΖΗΣ κ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ
ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟ ΜΕΓΑ ΕΣΠΕΡΙΝΟ
ΧΟΡΟΣΤΑΤΟΥΝΤΟΣ ΤΗΣ Α.Θ.Π. ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ
ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ κ.κ. ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΥ ΕΙΣ ΘΕΣΙΝ ΛΙΘΑΡΙ
Ν. ΣΑΜΨΟΥΝΤΟΣ ΠΡΕΒΕΖΗΣ
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 28 ΙΟΥΝΙΟΥ 2024

Παναγιώτατε Πάτερ και Δέσποτα,

Εἶναι ἰδιαζόντως ἔντονα τὰ αἰσθήματα χαρᾶς καί συγκινήσεως, ὑπό τῶν ὁποίων διακατεχόμενοι, Σᾶς ὑποδεχόμεθα σήμερον στόν τόπο ὅπου οἱ προπάτορές μας εὐλογήθηκαν ἀπό τόν ἀπόστολο τῶν Ἐθνῶν Παῦλο τόν καί ἰδρυτή τῆς Ἐκκλησίας Νικοπόλεως, τῆς μεγαλυτέρας πόλεως τῆς Ἀρχαίας Ἑλλάδος, ἡ ὁποία ἰδρύθη ὡς σύμβολο τῆς σπουδαίας νίκης τοῦ Γαῖου Ἰουλίου Καίσαρος Ὁκταβιανοῦ, μετέπειτα Ρωμαίου Αὐτοκράτορος Αὐγούστου, ἐπί τοῦ στρατοῦ τοῦ Μάρκου Ἄντωνίου καί τῆς Κλεοπάτρας τῆς Ζ' τῆς Αἰγύπτου στό Ἄκτιον τό 31π.Χ.

Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος δέν ἦλθε τότε στή Νικόπολη προκειμένου νά παραχειμάσει οὔτε νά ἐπιτύχει εὐκολη καί ἔγκαιρη διάβαση στή Δύση, ἀλλά σταμάτησε ἐδῶ γιά νά κηρύξει τόν Χριστό καί τήν Ἁγία Του Ἀνάσταση, ἀκολουθῶν ἕνα αὐστηρῶς προδιαγεγραμμένο καί καθωρισμένο πρόγραμμα Ἀποστολικῆς δράσεως, διά τῆς ὁποίας ἡ Νικόπολις καθίστατο βασικόν Ἱεραποστολικόν κέντρον του.

Παλαιά παράδοση, ζωντανή καί σήμερα ἀκόμη στήν περιοχὴ μας, Παναγιώτατε, ἀναφέρει ὅτι ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, κατευθυνόμενος πρὸς τήν Νικόπολη τό ἔτος 65 ἀπό τῆς

Γεννήσεως τοῦ Κυρίου, ἐστάθη περίπου δεκαπέντε χιλιόμετρα ἔξω ἀπό τήν περίφημο ἐκείνη μεγαλούπολη, ἐκάθησε σέ ἕνα λιθάρι καί ἐκήρυξε στους παρατυχόντες τόν λόγο τοῦ Κυρίου καί Θεοῦ μας, καλῶν αὐτούς νά τόν ἀκολουθήσουν, ἔχοντας Ἐκεῖνον ὡς κέντρον τῆς ζωῆς τους καί προτρέπων διά τῆς, παγκοσμίου ἐμβελείας, προσκλήσεώς του νά γίνουν μιμηταί του. «*Μιμηταί γίνεσθε καθὼς κἀγὼ Χριστοῦ*». Ἐκτοτε ἡ περιοχὴ ἀπό τήν ὁποία ἐκήρυξε ἔλαβε ἐπισήμως τό ὄνομα Λιθάρι.

Ἀπό ἐκεῖνα τά χρόνια τοῦτα τά χώματα θεωροῦνται ἱερά καί ἅγια, ἐφόσον σημειοδοτεῖται εἰς αὐτά ἡ Ἀπαρχὴ τῆς Ἡπείρου, δηλαδή ἀπό τόν τόπο αὐτό ἄρχισε νά ἐξαπλώνεται στήν Ἡπειρο ἡ διδασκαλία τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καί ὅπως διαβεβαιώνεται στήν πρὸς Ρωμαίους Ἐπιστολή «*εἰ δέ ἡ ἀπαρχὴ ἅγια καί τό φύραμα· καί εἰ ἡ ρίζα ἅγια καί οἱ κλάδοι*» (Ρωμ. 11, 16)

Στήν παράδοση τῆς Ἐκκλησίας μας ἡ προσφορὰ ἀπαρχῶν ἀποσκοπεῖ στήν εὐλόγησι τοῦ μέσου συντηρήσεως στη ζωὴ, δηλαδή τῆς τροφῆς. Περαιτέρω ἀποτελεῖ τήν ἀπτή καί ἄμεση διαβεβαίωσι πρὸς κάθε χριστιανό, ὅτι ὁ ὑγιῆς βίος, ὁ ὁποῖος τοῦ δωρίζεται ἀπό τόν Θεό θά ἀποτελέσῃ τήν ἀφορμὴ γιά τήν περισσειαν ἔργων προσφορᾶς ἀγάπης πρὸς ὅλους ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι εὐρίσκονται σέ ἐμπερίστατο κατάστασι.

Τό σημεῖο ὅπου ἐστάθη καί ἀπευθύνθηκε πρὸς τόν λαό τῆς περιοχῆς ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, παρέμεινε στή συνείδησή του ὡς ἱερό καί ἅγιο ἀπό ἐκεῖνα τά χρόνια. Εἶναι ἄγνωστο πότε ἀκριβῶς ἀνηγέρθη στή θέσι Λιθάρι, ἐπὶ τῶν ἐρειπίων ρωμαϊκοῦ ἢ παλαιοχριστιανικοῦ μνημείου, ὁ πρῶτος ναός ὁ ἀφιερωμένος εἰς τοὺς Ἁγίους Ἀποστόλους. Ἀργότερα ἰδρύθηκε ἐκεῖ ἱερά μονή, ὑπὸ τήν ἐπωνυμία Μονὴ Λιθαρίου.

Ἡ Νικόπολις ὑπῆρξε τό ἱστορικό ὄριο τῆς ἐλευθέρως ζωῆς καί διδασκαλίας τοῦ Ἀποστόλου Παύλου. Συνελήφθη καί ἐστάλη στή Ρώμη ὅπου καί ἔλαβε τό ἔτος 67 τόν στέφανο τοῦ μαρτυρίου.

Ὁ λόγιος Μητροπολίτης Ἄρτης καί Πρεβέζης Σεραφεῖμ Ξενόπουλος ἢ Βυζάντιος, ὁ ὁποῖος ἐγεννήθη στήν περιοχή τῶν Ταταύλων μέ καταγωγή ἀπό τήν πλευρά τοῦ πατέρα του Μιχαήλ χωρίο τῆς νήσου Νάξου, περιερχόμενος κάποια ἡμέρα τόν τόπο ἐκεῖνο τό 1867 ἐνετόπισε τό «**Ἁγιολίθαρο**», ὅπως τό ὀνομάζουν οἱ Πρεβεζάνοι, πλησίον τῆς νοτίου πλευρᾶς τοῦ ἱεροῦ.

Τό περιέφραξε καί κατεσκεύασε ἐπ' αὐτοῦ κουβούκλιο-εἰκονοστάσιο, τό ὁποῖο διατηρεῖται ἕως σήμερα. Ἐκεῖ ὑπῆρχε ἡ Ἱ. Μ. Ἁγίων Ἀποστόλων Λιθαρίου, Νέας Σαμψοῦντος.

Λίγο βορειότερον τοῦ παλαιοῦ Ναοῦ ἀνηγέρθη τό 1988 νέος ναός ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἀποστόλου Παύλου καί τό 1995 ἀνεκαινίσθη ὁ παλαιός Ναός, χαρακτηρισμένος πλέον ὡς ἱστορικό διατηρητέο μνημεῖο.

Κατά τόν Β' Παγκόσμιο Πόλεμο ἐπυρπολήθησαν τά κελιά πού ὑπῆρχαν στή δυτική πλευρά τοῦ μοναστηρίου πλησίον συστάδος κυπαρισσιῶν. Σήμερον ἀποτελεῖ ζωντανή μαρτυρία σωρείας θαυματουργιῶν καί πλήθους εὐλογιῶν τοῦ ἴδρυτοῦ τῆς τοπικῆς μας Ἐκκλησίας Ἀποστόλου Παύλου.

Τό Σεπτέμβριο τοῦ ἔτους 2021 ἐνετάχθη στό ΕΣΠΑ ἡ Ἱερά μας Μητρόπολη στά πλαίσια τοῦ Προσκυνηματικοῦ Τουρισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Τουρισμοῦ, μέ δύο ἔργα, ἤτοι τό Καθολικό τῆς πάλαι ποτέ διαλαμψάσης Ἱερᾶς Μονῆς Κοιμήσεως Θεοτόκου Ἀβάσσου καί τήν παροῦσα Ἱερά Μονή τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων Λιθαρίου. Ἀντικείμενο ἡ κατασκευή τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνηταρίου τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, ἡ διαμόρφωση τοῦ περιβάλλοντος χώρου καί ἡ ἀνέγερση βοηθητικοῦ κτηρίου, τά ὁποῖα

ἐνεκαινίσθησαν ἀπόψε ὑπό τῶν Τιμίων χειρῶν Σας. Ἔργο σπουδαῖο καί μεγάλο γιά τήν περιοχή μας, στό ὁποῖο συνέβαλαν πολλοί καί τούς ὁποίους ἀνεξαιρέτως εὐχαριστοῦμε ἰδιαιτέρως.

Ἡ Ἐκκλησία μεταξύ πολλῶν ἄλλων, εἶναι γιά τόν Παῦλο «*ἡ κοινωμία τοῦ Ἁγίου Πνεύματος*» (Β' Κορ. ιγ', 13) ἀφοῦ ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον τό Ἅγιον Πνεῦμα συγκροτεῖ τόν Θεσμόν τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ ἐνότης τῆς Ἐκκλησίας εἶναι τό ἔργο ἐκεῖνον τοῦ Πνεύματος, τό ὁποῖον διά τῆς ταπεινοφροσύνης τῶν μελῶν της καί τῆς μετοχῆς εἰς τήν «κένωσιν» τοῦ Κυρίου τηρεῖ ἀδιαίρετον τήν Ἐκκλησίαν (Φιλιππ. Β', 5-11).

Ἡ Ἐκκλησία, Παναγιώτατε Πάτερ καί Δέσποτα, ὅπως καλύτερον ὑμεῖς παντός ἄλλου γνωρίζετε, δέν εἶναι ἄθροισμα ἀτόμων ἀλλά κοινωμία προσώπων, «ὁ κατ' ἐξοχήν χῶρος τοῦ προσώπου» καί αὐτό σημαίνει «*τόν χῶρο τῆς ἐλευθερίας*», τῆς «*κοινῆς ἐλευθερίας*» κατά τόν Ἁγ. Νικόλαο Καβάσιλα, ἡ ἀλήθεια τῆς ὁποίας εἶναι ἡ ἀγάπη. Τό «*μυστήριον τῆς Ἐκκλησίας ὡς ἐλευθερία*» εἶναι, σύμφωνα μέ τόν π. Ἀλέξανδρο Σμέμαν «*κρυμμένο στό μυστήριον τοῦ Θεοῦ ὡς Ἁγία Τριάδα, στήν Χάρη τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, στήν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ καί Πατρός καί στήν κοινωμία τοῦ Ἁγίου Πνεύματος*». Ὅπως προσθέτει ὁ ἴδιος «*ἡ ἴδια ἡ Ἐκκλησία εἶναι ἐλευθερία καί μόνον Ἐκκλησία εἶναι ἐλευθερία... Δέν κατανοοῦμε τήν ἐλευθερία στήν Ἐκκλησία ἐφαρμόζοντας ἐπάνω της τήν ἀφηρημένη καί φυσική ἐννοια τῆς ἐλευθερίας. Μᾶλλον εἰσερχόμενοι στό μυστήριον τῆς Ἐκκλησίας τήν κατανοοῦμε ὡς μυστήριον ἐλευθερίας. Ἡ Ἐκκλησιολογία εἶναι πράγματι ἡ ἀφετηρία μιᾶς θεολογίας τῆς ἐλευθερίας*».

Ἀναλαβόν τό βάρος καί τήν εὐθύνη τῆς ἐπεκτάσεως τοῦ Εὐαγγελικοῦ λόγου τῆς σωτηρίας, τό Οἰκουμενικόν Πατριαρχεῖον, Παναγιώτατε, ἀνεδείχθη καί κατά τήν

λειτουργίαν του Οικουμενικόν καί Μήτηρ Ἐκκλησία ὄλων τῶν κατά τόπους Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν. Δηλαδή ἀνεδείχθη ὁ ὑπερτοπικός χαρακτήρ τῶν κανονικῶν δικαίων του, ὁ ὁποῖος προσεδιόρισε καί τόν ἐξαιρετικό ρόλο του κατά τήν ἱστορία, ὄχι μόνο τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ἀλλά καί γενικώτερον τοῦ χριστιανικοῦ κόσμου.

Ὅπως δέ τόνισε προσφάτως σέ ὁμιλίαν του ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Γέρων Χαλκηδόνης κ. Ἐμμανουήλ: *«Ἡ ἐξαιρετική κανονική ἀϋθεντία τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου καί ἡ ὑπεύθυνη ἄσκησή της σέ κάθε ἐποχή καί σέ κάθε τόπο, περιφρούρησαν τήν ἀκεραιότητα τῶν κριτηρίων τῆς Ὁρθοδόξου ἀυτοσυνειδησίας καί διαμόρφωσαν τή σύγχρονη ταυτότητα τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας».*

Παναγιώτατε, ὁ κληρὸς καί ὁ λαός τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Νικοπόλεως καί Πρεβέζης ἔμπλεοι πνευματικῆς χαρᾶς ἔνεκα τῆς παρουσίας Ὑμῶν ἐν μέσῳ ἡμῶν, διά τῆς ὁποίας παραφράσσοντες τό τοῦ Ἀποστόλου Πέτρου *«ἡμέρα διεύγασε καί φωσφόρος ἀνέτειλε ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν»* (Πέτρο. β', 19) υἱικῶς καί εὐλαβῶς καί ἐν ἀφοσιώσει εὐχόμεθα ὅπως Κύριος ὁ Θεός ἡμῶν κρατύνῃ τήν Ὑμετέραν Παναγιότητα ἐν υἱειᾷ κατ' ἄμφω ἐπ' ἀγαθῷ τῆς Ὁρθοδόξου πίστεως καί τοῦ πληρώματος Αὐτῆς.